

talmazással) igazolja. A szakaszban foglalt további fel-tétel mellőzendő. Ha a nyilatkozattevő a nyilatkozat megtételekor képviseleti jogát így ki nem mutatta, akkor az egyoldalú jognyilatkozat hatálytalan kell, hogy legyen, még akkor is, ha a harmadik személy ez okból a nyilatkozatot nyomban nem is utasította vissza. Ezzel az 1035. §-nak az utolsó bekezdése is elesik, — illetve a valóságos álképviselés eseteire átszövegezendő.

Az 1036. §. a jóváhagyásnak azt az esetét szabá-lyozza, amikor arra meg nem hatalmazott személy nem valamely ügyletet köt, másnak képviseletében, hanem valamely tárgyról tesz egyéb rendelkezést e más, a tárggyal rendelkezni jogosult személy helyett, vagy annak képviseletében. Hogy mit ért a „rendelkezés” kifejezés alatt, a törvényjavaslat sem itt, sem egyebütt, ahol ugyanazt a kifejezést használja, meg nem mondja. Ezáltal az erre vonatkozó szabályok nagyon labilisakká válnak és sok félreértésre fognak okot adni.

A képviselettel kapcsolatban szükségesnek tartanók a magánjogi bizományi ügyletnek, vagyis annak az eset-nek a szabályozását is, amikor valaki nem mint kép-viselő, nem másnak, hanem a maga nevében köt ügyle-tet, de mégis másnak a részére. Ez a képviselethez any-nyiban hasonlít, hogy a kötött ügylet itt is másnak a részére köttetik, de különbözik tőle annyiban, hogy nem ennek a másnak, hanem az ügyletkötőnek a nevé-ben köttetik. Ezt a gyakorlati életben oly gyakori ala-kulatot a törvényjavaslat sehol sem szabályozza. Erre a szabályozásra azonban szükség van. Nem elég a keres-keelmi törvény, mert az ott szabályozott kereske-delmi bizományi ügyleteken kívül is vannak bizomá-nyi esetek és alakulatok, amelyek a kereskedelmi tör-vény alá nem esnek, az alá nem vonhatók. Ezek nem maradhatnak szabályozás nélkül.

Dr. Besnyő Bernát

Hol maradt a kft.-törvény végrehajtása? A korlátolt felelősségű társaságokról szóló igazságügyminiszteri ja-vaslat 1929. évi október hó 15-én terjesztetett az ország-gyűlés képviselőháza elé. A képviselőház plénuma a ja-vaslatot október 23-án vette tárgyalás alá és ugyanaznap el is fogadta. Az országgyűlés felsőháza a képviselőház által elfogadott szöveget december 21-iki plenáris ülésé-ben vette tárgyalás alá és rövid vita után ugyanaznap változatlanul el is fogadta. A Kormányzó Ur az orszá-gos határozatot 1930. évi január hó 23-án szentesítette, amire az új törvény, mint 1930. évi V. t.-c. 1930. január 30-án nyert az Országos Törvénytárban kihirdetést.

Azóta a korlátolt felelősségű társaság körül nem történik semmi. A törvény nem lépett életbe, a vonatkozó végrehajtási rendelet közzétéve nincsen.

Beszélnek az igazságügyminisztériumban folyó egyéb irányú szorgos munkáról, a kartelltörvényről, a kényszerességi rendelet módosításáról és kiegészítéséről, stb. Beszélnek adójogi nehézségekről abban a vonatkozásban, hogy a kft. a társulati, avagy a kereseti adó szabályai alá vonassék-e.

Nézetünk szerint az eddigelé közel egy esztendő késedelmet egyik szempont sem indokolja.

Az egyébirányú munkák nem képezhetnek döntő akadályt. Az igazságügyminiszterium példás kodifikáló művészettel elkészítette a sok társasági jogi újítást tartalmazó terjedelmes törvényt — a végrehajtási utasítás megszerkesztése már nehézséget nem okozhat, annál kevésbé, — mert hiszen túlnyomólag csupán a technikai keresztülvitel rendszabályait fogja tartalmazni.

Az adójogi nehézségek, amennyiben ilyenek egyáltalán vannak, nem lesznek csekélyebbek az idő múlásával. Tudott dolog, hogy a kft. a társulati adó súlyos terhét nem igen bírná el és hogy ennek folytán a személyegyesülések (közkereseti és betéti társaság) adóztatási rendszerének reá is való kiterjesztése mutatkozik indokoltnak. Lehet, hogy vannak ellenkező vélemények is; de ez nem ok a döntés felfüggesztésére, — legfeljebb arra, hogy szembenálló nézetek mennél hamarabb kerüljenek tisztázásra.

Zsitvay igazságügyminiszter úr a törvényjavaslat képviselőházi általános vitája során tartott beszédében azt mondotta: „hogy ez az intézmény nálunk csak most következett be, inkább csak késés.”¹⁾ Ugyanő a felsőházi vita során: „abban a meggyőződésben vagyok, hogy ez a törvényjavaslat helyes kereteket állít fel a tekintetben, hogy egy új intézményt kell megvalósítani.”²⁾

Ezekből a miniszteri nyilatkozatokból az látszanék következni, hogy igazságügyi kormányzatunk a kft. bevezetését sürgősnek tartotta. Sürgősnek ugyanis, mint a kis- és középtőke legmegfelelőbb társulási formáját és sürgősnek ugyanis, mint az új társasági jogi gondolatok és elvek gyakorlati megvalósításának felderítő előőrsét. És méltán. A környező államokban mindenütt virágzik ez az intézmény és a tőke- és munkagazdaság számára

¹⁾ Képviselőházi Értesítő. Az országgyűlés képviselőházának 320. ülése. 27. old.

²⁾ Felsőházi Értesítő. Az országgyűlés felsőházának 71. ülése. 54. oldal.

sok új erőforrást és energiamegtakarítást hoz.

Mindezek ellenére a kft. birodalmában a törvény megalkotása óta minden csendes — novembert írunk és társasági jogunk ez új megjelenési alakja még mindig csak formailag él törvénytárunkban.

Van ennek az indokolatlan késedelemnek egy, a helyi hátrányon túlmenő kedvezőtlen hatása. Ma a polgárnak megingott hitét és bizalmát a jogi és társadalmi intézmények helyességében csak minden alkalmas eszköz együttességével és egymásrahatásával lehet megszilárdítani. Ebben a törekvésben az államhatalmi tényezőknek kell előljárniok céltudatos, gyors és intenzív munkával. Ami a kft. körül történik, az mindennek ellenkezőjét mutatja.

Gl. A.

Az energiajavaslat civiljogi vonatkozásai. E sorok a „villamos energia fejlesztéséről, vezetéséről és szolgáltatásáról” szóló törvényjavaslat polgári jogi vonatkozásainak csupán megpendítését és nem beható tárgyalását célozzák. E megpendítésre szükség van azért, mert egyfelől az energiazdálkodás és ezzel az energiatörvény az elkövetkezendő időkben mind fokozódni fognak jelentőségben, — és mert másfelől az új törvényjavaslat nem elvétve, mint más közjogi színezetű jogszabálygyűjtemények, hanem ellenkezőleg: igen nagy bensőségben tartalmazza a magánjogi vonatkozásokat.

Legközelebbfekvők ezen szabályok közül azok, amelyek már meglévő törvényes rendelkezéseken indulnak. Így a kisértítési jogra vonatkozó szabályok (4. §. 22. és köv. §§), melyek az 1907. évi III. t.-c. (iparfejlesztési törvény) elgondolásán indulnak, de az ott megvont kereteket egyfelől kiterjesztik, másfelől bizonyos vallási, művészeti, történelmi, honvédelmi szempontból megszorítják. Ehhez a csoporthoz tartoznak továbbá a vízi szolgalmakra vonatkozó intézkedések (4. §. 1. még az 1885:XXXII. és az 1913:XVIII. törvénycikket) és a vezetékgjog tekintetében alkotott előírások (24. §. 1. még az 1888:XXXI. törvénycikket.)

Bár szintén meglévő analógiákon indul, de mégis praeponderáns helyzeténél fogva külön tárgyalandó az a szabálycsoport, mely először a 11. §-ban a miniszteri engedélyokirat tartalmának meghatározásánál üti fel a fejét és később, a javaslat VI. fejezetében nyer bővebb kifejezést. E szabálycsoport az energiatermelők és az energiafogyasztók közti szerződéses jogviszonyt tárgyalja. A szabályozásnak gerince a javaslat 40. §-a, mely szerint a javaslatban nem tárgyalt szerződési pontozatokat illetően a felek egyezkedése korlátozatlan. Ebből következik, hogy azon szerződési pontokat ille-